

Перспективи подальшого дослідження. Удосконалення фізичної підготовленості відбувається при виконанні змагальних та тренувальних вправ. Кожна вправа характеризується окремим тренувальним ефектом і правильне керування цим тренувальним ефектом дозволяє ціленаправлено діяти на розвиток тих або інших фізичних якостей. У зв'язку з отриманими даними є необхідність усупільнення наукових досліджень з практикою досвіду спеціалістів, які дозволять отримати нові напрями в розвитку спеціальних фізичних якостей в тренуванні футболістів.

Література

1. Годик М.А. Физическая подготовка футболистов. – М.: Terra-спорт, Олимпия Пресс, 2006. – 272
2. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов/ Л.П. Матвеев. – К.: Олимпийская литература, 1999. – 320 с.
3. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практическое приложение/ В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
4. Терещенко В.І. фізична підготовка студентів засобами легкої атлетики: навч.пос./ В.І. Терещенко, О.В. Терещенко. – Ірпінь: Видавництво НУДПСУ, 2012. – 316 с.
5. Сарсания С.К., Селуянов В.Н. Физическая подготовка в спортивных играх (хоккей на траве): Учебное пособие. – М.: ГЦОЛИФК, 1900. – 97 с.

Reference

1. Bangsbo Jens/ Fitness Training in Football/ A Scientific Approach. August Krogh Institute, University of Copenhagen, Denmark, 1994. – 336 pp.
2. Bangsbo J. Energy demands in competitive soccer. Journal of Sports Sciences. 1994, v.12 Specn: S5-12.
3. Godik M.A. Futbol. Preparacao Dos Futebolistas de Alto Niver. Rio de Janeiro, Editora Grupo Palestra Sport, 1996. – 182 pp.
4. Godik M.A., Popov A.V. La preparacion del futbolista. Editorial Paidotribo, Barcelona, 1993. – 395 pp.

Трачук С.В.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м.Київ*

Бричук М.С.

*кандидат географічних наук, викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м.Київ*

Куликовська С. М.

*викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ*

Цыкало Л.С.

*старший лаборант кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ*

ДІАГНОСТИКА РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТА ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розширення й оновлення сфери освіти потребує створення новітніх технологій професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту, спрямованих на підвищення професійної компетентності та конкурентоспроможності відповідно до зростаючих вимог ринкових відносин. Метою статті є діагностика рівня сформованості мотиваційного компонента готовності викладачів фізичного виховання до професійної діяльності. Дослідження проводилися зі студентами 2 курсу магістерської програми, спеціалізація «Фізичне виховання в ВНЗ». Було визначено чинники, що перешкоджають саморозвитку майбутнього педагога. За отриманими даними на сформованість мотивації майбутнього викладача фізичного виховання вплинули такі складові: досягнуті результати у навчанні; взаємини з колегами, викладачами фізичного виховання де проходили практику; готовність до майбутньої професійної діяльності, методична та теоретична підготовка; оволодіння навчальною програмою з фізичного виховання.

Ключові слова: *діагностика, мотиваційний компонент, викладач фізичного виховання, професійна діяльність.*

Трачук С. В., Бричук М.С., Куликовская С.М., Цыкало Л.С. Диагностика уровня сформированности мотивационного компонента готовности преподавателей физического воспитания в профессиональной деятельности. Расширение и обновление сферы образования требует создания новых технологий профессиональной подготовки специалистов физического воспитания, направленных на повышение профессиональной компетентности, конкурентоспособности в соответствии с возрастающими потребностями рыночных отношений. Целью статьи - диагностика уровня сформированности мотивационного компонента готовности преподавателей физического воспитания к профессиональной деятельности. Исследования проводились со студентами 2 курса магистерской программы, специализация «Физическое воспитание в ВУЗе». Было определено факторы, препятствующие саморазвитию будущего педагога. Согласно полученным данным на

сформированность мотивации будущего преподавателя физического воспитания повлияли следующие составляющие: взаимоотношениями с коллегами, преподавателями физического воспитания; готовность к будущей профессиональной деятельности; методическая и теоретическая подготовка; овладение учебной программой по физическому воспитанию.

Ключевые слова: диагностика, мотивационный компонент, преподаватель физического воспитания, профессиональная деятельность.

Trachuk S., Brychuk M., Kulikovskaya S., Tsykalo L. Diagnostics of the level of satisfaction of motivation component of preparedness of teachers of physical education to professional activity. Expansion and renewal of the field of education requires the creation of new technologies for professional training of physical education specialists aimed at improving professional competence and competitiveness in accordance with the growing needs of market relations. The purpose of the article is to diagnose the level of formation of the motivational component of the readiness of physical education teachers for professional activities. Studies were conducted with students of the 2nd year of the master's program, specialization "Physical education in the university". The factors that impede the future teacher's self-development were identified. According to the data obtained, the following components influenced the formation of the motivation of the future teacher of physical education: relationships with colleagues and teachers of physical education; readiness for future professional activity; methodical and theoretical training; mastering the curriculum in physical education.

Key words: diagnostics, motivational component, teacher of physical education, professional activity.

Постановка проблеми. Посилення соціального значення підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах до майбутньої професійної діяльності зумовлено процесами інтеграції та глобалізації, демократизації та гуманізації сучасного суспільства України [3, 10].

Сучасний розвиток України, вибір курсу на демократизацію суспільства та входження до європейського освітнього простору передбачає впровадження європейських норм і стандартів вищої освіти. Провідною метою вищої освіти є формування професійної компетентності майбутніх фахівців, орієнтованих на дослідницьку діяльність як найважливішу умову їх особистісно-професійного самовизначення і професійної культури [2, 9].

В зв'язку з цим постає питання про діагностику рівня сформованості мотиваційного компонента готовності викладачів фізичного виховання до професійної діяльності, а саме до самоосвіти та самовдосконалення, інноваційної діяльності, осмислення своїх професійних проблем, набутих знань та навичок, рівня оволодіння навчальною програмою.

Аналіз літературних джерел. Реальні потреби сучасного суспільства у фахівцях з високим рівнем опанованих теоретичних знань, сформованих умінь та навичок майбутньої професійної діяльності змінюють напрямки організації педагогічного процесу у закладах вищої освіти. Сучасне суспільство потребує педагогів, здатних до формування нових ідей, прийняття нестандартних рішень, готових до активної участі в інноваційних процесах, компетентних у вирішенні дослідницьких завдань [8, 11].

Професійна підготовка майбутнього викладача фізичного виховання являє собою процес становлення його особистості, розвитку загальної і педагогічної культури, компетентності, фахових компетенцій, що виступають передумовою ефективною майбутньої професійної діяльності викладача. Професійна готовність майбутнього викладача фізичного виховання виступає як цілісний стан особистості, що виражає якісні характеристики її спрямованості, свідомості, професійної позиції, іміджу, рівня оволодіння професійно-педагогічними діями [1, 5, 7].

На сьогоднішній день суспільству потрібні викладачі, які мають не тільки високий рівень фахової підготовки, але й володіють дослідницькою культурою, яка включає в себе готовність до дослідження у педагогічній діяльності, наукову самостійність, здатність до систематичного аналізу навчально-виховного процесу в школі, творчість у визначенні та прогнозуванні педагогічних явищ, здатність до продуктивного мислення, оперативної обробки інформації, високу культуру спілкування і поведінки [4, 6].

Мета статті – провести діагностику ступеня сформованості професійної компетентності майбутніх викладачів до професійної діяльності.

Методи досліджень: аналіз спеціальної літератури з проблеми дослідження; опитувальники для визначення задоволеності майбутніх учителів своєю професією та оцінки рівня сформованості чинників, що перешкоджають і стимулюють саморозвиток майбутнього педагога (за Н.Журіним та Є.Ільїним), методи статистичного опрацювання інформації.

Організація дослідження. Дослідження проводилися на базі Національного університету фізичного виховання і спорту України. У дослідженнях брали участь студенти факультету здоров'я, фізичного виховання і туризму (2 курс магістратури, загальною кількістю 24 студенти, з яких студентів n=20, студенток n=4).

Виклад основного матеріалу дослідження. Основне призначення діагностики рівня сформованості професійної компетентності майбутніх викладачів сформулювати основні чинники, які впливають на професійну діяльність, а саме: методичні, наукові та теоретичні знання (педагогічні, психологічні, професійні); загальна культура педагога (моральна, естетична, духовна); професійно-педагогічна компетентність (фахова, методична, психологічна, дослідницька, творча); загальнопрофесійні уміння та здібності (пізнавальні, комунікативні, організаційні); знання і використання педагогічних технологій, готовність до інноваційної діяльності та самовдосконалення, здатність акумулювати і використовувати позитивний досвід діяльності колег.

Необхідна для дослідження інформація збиралася за допомогою опитування та анкетування студентів, які проходили практику. Проведене опитування студентів Національного університету фізичного виховання і спорту України стосовно чинників, які перешкоджають саморозвитку майбутнього педагога. Одним з дієвих методів підвищення професійної підготовки є проведення педагогічної практики. Було сформульовано питання, які мали на меті визначити чинники, які перешкоджають саморозвитку майбутнього педагога. Результати опитування представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Рівень сформованості чинників, що перешкоджають саморозвитку майбутнього педагога, у %

№	Під час практики Вам заважало:	%		
		так	Скоріше так ніж ні	ні
1.	Власна інерція	16,67	41,67	41,67
2.	Розчарування через невдачі, які траплялися в ході проведення занять з ФВ та позаурочних заходів	37,50	20,83	41,67
3.	Відсутність підтримки з боку педагогів фізичної культури, де проходили практику	-	4,17	95,83
4.	Негативне ставлення оточуючих, які погано сприймають ваше бажання змін і прагнення до нового стилю оздоровчої роботи	4,17	-	95,83
5.	Відсутність системи роботи в цьому напрямку під час навчання в університеті	4,17	-	95,83
6.	Стан здоров'я	4,17	4,17	91,67
7.	Нестача часу	12,50	25,00	62,50
8.	Обмежені ресурси, скрутні життєві обставини	41,67	37,50	20,83
9.	Відсутність об'єктивної інформації про вашу діяльність	12,50	41,67	45,83
10.	Втрата інтересу до педагогічної діяльності після практики	12,50	8,33	79,17

Отримані дані свідчать про те, що відповідаючи на питання «Під час практики Вам заважала власна інерція?» скоріше так чим ні 41,67 % та 16,67 % сказали так, а 41,67 % студентів - ні, лише, що може бути пов'язано з невпевненістю та недостатнім досвідом, а також з недостатнім вмінням організувати свою діяльність.

На питання «Під час практики Вам заважали розчарування через невдачі, які траплялися в ході проведення занять та позаурочних заходів?» 37,50 % відповіли так, скоріш так ніж ні відповіло 20,83 % і ні 41,67 %. Можна припустити, що значний відсоток тих студентів які сказали так, і скоріше так ніж ні, досить відповідально ставляться до своєї роботи і тому так сприймали ситуації. Однак педагогічний аналіз, педагогічні зауваження і поради, в подальшому посприяють саморозвитку майбутнього педагога.

На питання «Під час практики Вам заважала відсутність підтримки з боку педагогів в навчальному закладі, де вони проходили практику?» 4,17 % відповіли скоріше так ніж ні і 95,83 % відповіли ні. Такий відсоток можна пояснити тим, що викладачі повсякчас підтримували, наставляли, радили студентам.

На питання «Під час практики Вам заважало негативне ставлення оточуючих, які погано сприймають ваше бажання змін і прагнення до нового стилю оздоровчої роботи?» відповіли так 4,17 % студентів, і ні відповіли 95,83 %. Зазвичай студенти практиканти постійно вносять у навчально-виховний процес інноваційні підходи, методи, засоби, що приносить позитивний ефект від занять і підвищує інтерес, сприяє формуванню мотивації у тих хто займається.

На питання «Під час практики Вам заважала відсутність системи роботи в цьому напрямку під час навчання в університеті?», тільки 4,17 % студентів відповіли так, а решта 95,83 % відповіли ні, що свідчить про системність вивчення дисциплін під час навчання в університеті.

На питання «Під час практики Вам заважав стан здоров'я?» відповіли: так і скоріше так ніж ні по 4,17 % студентів, а 91,67 % відповіли ні. Хоча це і суб'єктивна оцінка свого здоров'я, однак є свідченням того, що більшість студентів займаються різними видами спорту.

На питання «Під час практики Вам заважала нестача часу?» 12,50 % студентів відповіли так, скоріше так ніж ні вибрали 25 % респондентів, і 62,50 % – відповіли ні. Зазначимо, що значна частина студентів ствердно відповіла на питання про обмежені ресурси і скрутні життєві обставини, що в свою чергу має вплив на можливості саморозвитку та самовдосконалення.

На питання «Під час практики Вам заважала відсутність об'єктивної інформації про Вашу діяльність під час проходження практики?» 4,35 % відповіли так, ще 4,35 % відповіли скоріше так ніж ні і 91,3 % відповіли ні. Варто відзначити високий рівень науково-методичної та практичної роботи методистів та викладачів університету.

На питання «Під час практики Вам заважала втрата інтересу до педагогічної діяльності після проходження практики?» відповіли так 4,35 % і ще 17,39 % скоріше так ніж ні, 78,26 % відповіли ні. Тому, можемо припустити, що респонденти отримали необхідні знання та розглядають можливість зростання професійної майстерності та подальшої педагогічної діяльності.

Для більш структурного і об'ємного аналізу саморозвитку майбутнього викладача фізичної культури проведено дослідження тих чинників, що стимулюють саморозвиток майбутнього педагога. Отримані дані представлені в таблиці 2.

На запитання « Під час практики Вам допомагало налагоджена система методичної роботи і колективу кафедри фізичного виховання?» відповіли так 83,33 % студентів і 16,67 % відповіли скоріше так ніж ні, що свідчить про ефективну

роботу методистів та викладачів кафедри.

На питання «Під час практики Вам допомагало наявність фахівців, у яких можна було б повчитися?» 62,50 % відповіли так, 37,50 % відповіли скоріше так ніж ні. Таким чином, студенти готові до підвищення своєї педагогічної майстерності з різних джерел: інформаційно-теоретичних, інтерактивних та практичного досвіду.

Таблиця 2

Рівень сформованості чинників, що стимулюють саморозвиток майбутнього педагога, у %

№	Під час практики Вам допомагало:	%		
		так	скоріше так ніж ні	ні
1.	Налагоджена система методичної роботи і колективу кафедри фізичного виховання	83,33	16,67	-
2.	Наявність фахівців (курсів), у яких можна було повчитись	62,50	37,5	-
3.	Приклад і вплив викладачів та методистів	79,17	20,83	-
4.	Підтримка й увага до цієї проблеми викладача	75,00	20,83	4,17
5.	Інтерес до педагогічної діяльності	66,67	33,33	-
6.	Особистий приклад викладачів	70,83	29,17	-
7.	Можливість здобути визнання у колективі серед студентів та викладачів	58,33	33,33	8,33
8.	Новизна діяльності, умови роботи	-	95,83	4,17
9.	Система матеріального стимулювання	-	-	100
10.	Потреба в самовдосконаленні	54,17	45,83	-
11.	Атмосфера співробітництва і підтримки що склалася в колективі	45,83	50	4,17

Значна частина позитивних відповідей на питання про підтримку, приклад та інтерес до педагогічної діяльності майбутніх викладачів фізичного виховання свідчить про якісне виконання своїх професійних та функціональних обов'язків викладачами і методистами кафедри та стимулювання майбутніх викладачів до роботи.

На питання «Під час практики Вам допомагала новизна діяльності, умови роботи, можливість експериментувати?» відповіли скоріше так ніж ні 95,83 %, решта 4,17 % відповіли ні, що може бути наслідком зацікавленості студентів в педагогічній діяльності, готовності до інновацій та експериментів.

На питання «Під час практики Вам допомагала система матеріального стимулювання?» відповіли ні 100 % майбутніх викладачів фізичного виховання, оскільки практика в рамках навчального процесу не передбачає отримання заробітної плати.

Студенти засвідчили прагнення до самовдосконалення: 40 % студентів відповіли так, ще 60 % відповіли скоріше так ніж ні. В цілому позитивно оцінили респонденти і атмосферу співробітництва і підтримки, що склалася в колективі: 45,83 % відповіли так, 50 % скоріше так ніж ні і 4,17 % ні.

Аналіз сформованих мотиваційних компонентів майбутніх викладачів визначали також через серію питань «Чи задоволені ви...» та отримали результати, які представлені в таблиці 3.

Можемо відзначити, що значна частина респондентів задоволена своєю майбутньою професією, що свідчить про усвідомлений вибір професійної діяльності. Студенти також більшою частиною задоволені результатами у навчанні та взаєминами зі студентами, колегами, адміністрацією та кафедрою ВНЗ, в якому проходили практику. Ставленням до предмету під час практики задоволені 58,33 % студентів, 33,33 % – не визначилися. Якщо розглядати це питання з іншої сторони, то студенти під час практики самі робили внесок стосовно інтересу до занять, за рахунок набутих умінь і навичок стосовно своєї професії.

Респонденти зазначили, що готові до майбутньої професійної діяльності в цілому та задоволені рівнем теоретичної підготовки (75% так та 25% відсотків скоріше так ніж ні), а також підготовкою до оздоровчої роботи (95,83 %). Також з позитивної сторони зауважимо впевненість студентів в орієнтації стосовно навчальної програми з фізичного виховання (85,50 %). Але відзначимо, що не зовсім задоволені рівнем методичної підготовки. Не однозначно відповіли на питання «Чи хотів би працювати за спеціальністю?», п'ятдесят на п'ятдесят.

Таблиця 3

Оцінка рівня сформованості мотиваційного компонента майбутніх викладачів, через запитання: «Чи задоволені ви...»

№	Чи задоволені ви:	%		
		так	скоріше так ніж ні	скоріше ні
1	Вашою майбутньою професією	62,50	33,33	4,17
2	Досягнутими результатами у навчанні	50,00	41,67	8,33
3	Взаєминами з адміністрацією ВНЗ, кафедрою (де проходили педагогічну практику)	79,17	16,67	4,17
4	Взаєминами з колегами (викладачів фізичного виховання де проходили практику)	83,33	16,67	0,00
5	Взаєминами з студентами	87,50	8,33	4,17
6	Взаєминами з батьками студентів	0,00	100,00	0,00

7	Ставленням студентів до вашого предмета	58,33	33,33	8,33
8	Ставленням до вашого предмета педагогічного колективу ВНЗ, де проходили практику	62,50	37,50	0,00
9	Ставленням студентів до оздоровчої роботи в цілому	20,83	79,17	0,00
10	Своєю готовністю до майбутньої професійної діяльності в цілому	75,00	25,00	0,00
11	Своєю методичною підготовкою	33,33	25,00	41,67
12	Своєю теоретичною підготовкою	75,00	25,00	0,00
13	Своєю підготовкою до оздоровчої роботи	95,83	4,17	0,00
14	Оволодіння навчальною програмою з фізичного виховання	87,50	12,50	0,00
15	Матеріальною базою (де проходили педагогічну практику)	75,00	12,50	12,50
16	Чи хотів би працювати за спеціальністю	41,67	41,67	16,67
17	Заробітною платнею вчителя, викладача	-	62,50	37,50

За отриманими даними на сформованість мотивації майбутнього викладача фізичного виховання вплинули такі чинники: досягнуті результатами у навчанні; взаємини з колегами, викладачами де проходили практику; взаємини з студентами; ставлення студентів до вашого предмета; ставлення до вашого предмета педагогічного колективу закладу вищої освіти де проходили практику; ставлення студентів до оздоровчої роботи в цілому; готовністю до майбутньої професійної діяльності в цілому; методичною і теоретичною підготовкою; своєю готовністю до оздоровчої роботи; знаннями навчальної програми зі свого предмету.

Висновки. Серед студентів, що взяли участь у дослідженні, спостерігається потреба у самоосвіті та самовдосконалення, бажання здобувати нові знання, готовність до сприйняття нових технологій.

Були визначені переважаючі чинники, що перешкоджають саморозвитку майбутнього педагога, зокрема це власна інерція 83,34 %; розчарування через невдачі, що траплялися в ході проведення занять та позаурочних заходів (58,33 %); нестача часу (37 %); обмежені ресурси, скрутні життєві ситуації (79,17 %); відсутність об'єктивної інформації про вашу діяльність (54, 17 %).

За отриманими даними на сформованість мотивації майбутнього викладача фізичного виховання вплинули такі чинники: досягнуті результатами у навчанні (50,00 %), взаємини з колегами, викладачами фізичного виховання де проходили практику (83,33 %); взаєминами з студентами (87,50 %); ставлення студентів до вашого предмета (58,33 %); ставлення студентів до оздоровчої роботи в цілому (100 %); готовність до майбутньої професійної діяльності в цілому (75,00 %); методична та теоретична підготовка (відповідно 33,33 і 75,00 %); готовність до оздоровчої роботи (95,83 %); оволодіння навчальною програмою з фізичного виховання (87,50 %).

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на створення професіограми майбутнього викладача фізичного виховання у відповідності до викликів сьогодення.

Література

1. Гац Г. А. Характеристика диагностических методик в педагогической деятельности учителя физической культуры / Г. А. Гац, А. В. Цюсю // Физ. воспитание, спорт и культура здоровья в совр. общ-ве. – 2011. – № 3. – С. 34-38.
2. Гац Г. О. Методика формування діагностичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури / Георгій Опанасович Гац // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 3. – С. 18–20.
3. Гац Г. Основні етапи досліджень педагогічної діагностики / Г. Гац // Молодіжний науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2012. – Вип. 7. – С. 7–9.
4. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика / К. Ингенкамп. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.
5. Кацова Л. І. Підготовка майбутніх учителів до педагогічної практики як засіб формування в них професійного інтересу / Л. І. Кацова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : збірник наукових праць / ред. С. С. Єрмаков; ХДАДМ (ХХПІ). – Харків, 2007. – № 3. – С. 51–54.
6. Козубовська І.В. Формування нової освітньої парадигми підготовки педагогічних кадрів у Великій Британії : [монографія] / І.В.Козубовська, О.С.Повідайчик, І.Є.Попович. – Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. – 216 с.
7. Куц О. Інтеграція цінностей фізичної культури у професійній підготовці педагога з фізичного виховання (повідомлення третє) / О.Куц, М.Третьяков, І. Лапичак // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2003. – № 15. – С. 119-124.
8. Мартиненко С. М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: [монографія] / С. М. Мартиненко. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2008. – 434 с.
9. Мартиненко С. М. Діагностичні методики як засіб перевірки готовності майбутнього вчителя до творчої професійно-педагогічної діяльності / С.Мартиненко // Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика: навч.-метод. пос./ За ред. В.І. Бондаря. – К. : Початкова школа, 2011. – С.258–295.
10. Степанченко Н. І. Концепція професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання / Н. І. Степанченко. – Львів : ДрукАРТ, 2016. – 42 с.

11. Степанченко Н. І. Специфіка дослідницького інструментарію оцінки професійно-педагогічної мотивації в педагогічній діагностиці / Н. І. Степанченко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2012. – № 9. – С.88–91.

References:

1. Gats G. A. Characteristics of diagnostic methods in the pedagogical activity of the teacher of physical culture / G. A. Gats, A. V. Tsos, // Phys. education, sport and culture of health in modern times. common-ve. - 2011. - No. 3. - P. 34-38.
2. Gats G.O. Method of formation of diagnostic competence of future teachers of physical culture / Georgiy Orpanasovich Gats // Pedagogics, psychology and medical-biological problems of physical education and sports. - 2010. - No. 3. - P. 18-20.
3. Gats G. The main stages of research in pedagogical diagnosis / G. Gats // Youth scientific bulletin Volyn National University named after Lesya Ukrainka. - 2012. - Exp. 7. - P. 7-9.
4. Ingenkamp K. Pedagogical diagnosis / K. Ingenkamp. - M.: Pedagogics, 1991. - 240 p.
5. Katsova L.I. Preparation of future teachers for pedagogical practice as a means of forming their professional interest / L. I. Katsova // Pedagogics, psychology and medical and biological problems of physical education and sports: a collection of scientific works / ed. S. S. Yermakov; CDMA (HHPI). - Kharkiv, 2007. - No. 3. - P. 51-54.
6. Kozubovskaya IV Formation of a New Educational Paradigm for Teaching Personnel Training in the UK: [monograph] / I.V.Kozubovskaya, O.S.Povadaychik, I.E.Popovych. - Publishing house PE "AUDOR-SHARK", 2017. - 216 p.
7. Kuts O. Integration of the values of physical culture in the professional training of the teacher of physical education (third report) / O.Kutz, M.Tretyakov, I.Lapichak // Pedagogics, psychology and medical-biological problems of physical education and sports. - 2003. - No. 15. - P. 119-124.
8. Martynenko S. M. Diagnostic activity of the future teacher of elementary school: theory and practice: [monograph] / S. M. Martynenko. - K.: KMPU them. B. D. Grinchenko, 2008. - 434 pp.
9. Martynenko SM. Diagnostic methods as a means of checking the readiness of the future teacher for creative professional teaching / C. Martynenko // Education in elementary school as a holistic creative process: theory and practice: teaching method. pos. / Ed. VI Cooper - K.: Primary school, 2011. - p.258-295.
10. Stepanchenko N.I. Concept of professional training of future teachers of physical education / N. I. Stepanchenko. - Lviv: Drukart, 2016. - 42 p.
11. Stepanchenko N.I. Specificity of research tools for assessing vocational pedagogical motivation in pedagogical diagnosis / N. I. Stepanchenko // Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports. - 2012. - No. 9. - P.88-91

Філіппов М.М.¹, Кузьміна Л.М.¹, Ільїн В.М.¹, Клименко Г.В.²

¹Національний університет фізичного виховання і спорту України,
²Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ

ГЕНЕТИЧНА ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ СТІЙКІСТЮ ДО ГІПОКСІЇ НАВАНТАЖЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЮ СПОРТСМЕНІВ

Залежність між стійкістю до гіпоксії навантаження та результативністю спортсменів підводного плавання. Актуальність. У спортсменів підводного плавання гіпоксія виникає в результаті затримки дихання на фоні розвитку гіпоксії навантаження. При цьому дихальний центр, який дуже чутливий до змін газового складу крові, при затримці дихання, м'язовому напруженні і гіперкапнії, змінює природні регуляторні процеси. Також в організації адаптивних реакцій на гіпоксичні та гіперкапнічні стимули вірогідний вклад певних генів. Мета. Підвищення спеціальної працездатності спортсменів, що спеціалізуються в підводному плаванні, залежно від поліморфізму гена eNOS. Методичні підходи. Аналітика сучасної літератури, педагогічний експеримент, генетичний аналіз ДНК, фізіологічні дослідження: пульсоксиметрія, спірометрія, газоаналіз та ін. Проводили також порівняння спортивних досягнень спортсменів. Результати. На початковому етапі пед.експеримента результати пропливання 200 і 50м в КГ і ЕГ були різними залежно від генотипічної приналежності спортсменів. При цьому розповсюдження поліморфних варіантів гена eNOS у спортсменів свідчило про наявність асоціації поліморфізму Т/Т. В кінці пед. експерименту після пропливання дистанції 200м споживання кисню зросло в КГ на 3,74%, а в ЕГ - на 5,21%, час пропливання значно покращився: у юнаків з генотипом Т/Т зменшився на 11,7% (p<0,05), а з генотипом Т/С + С/С – на 15,2% (p<0,05); у дівчат, відповідно, на 5,3% і 7,3% (p<0,05). Висновок. Виявлено, що у спортсменів-підводників достовірно підвищена частота Т/Т генотипу при зниженні частоти Т/С і С/С. Поліморфізми генів eNOS у них асоційовані з характером адаптаційних можливостей до гіпоксії навантаження. Застосування для таких спортсменів спеціальних вправ на етапі спеціалізованої базової підготовки сприяло підвищенню економічності функціонування кардіореспіраторної системи, зростанню спортивних досягнень.

Ключові слова: спортсмени підводники, педагогічний експеримент, кардіо-респіраторна система, стійкість до гіпоксії навантаження, поліморфізм гена eNOS.

Філіппов М.М., Кузьміна Л., Ільїн В.М., Клименко А.В. Генетическая зависимость между устойчивостью к гипоксии нагрузки и результативностью спортсменов. У спортсменов подводного плавания